

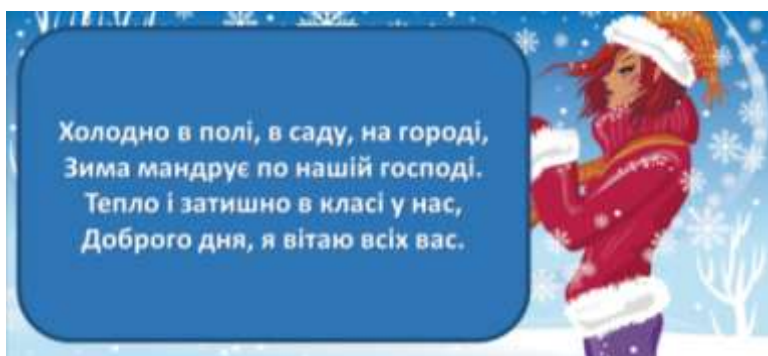
Урок №042,45. Заповідні території та охорона природи Карпат і Кримських гір

Мета: продовжувати формувати вміння розповідати про найважливіші природні об'єкти України, своєї місцевості; робити висновок про різноманітність і цілісність природи Землі; виявляти повагу до досвіду українського народу у збереженні природи; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу; визначати головне в інформації природничого змісту, висловлювати враження щодо неї; презентувати інформацію про природу у вигляді повідомлення, малюнку, схеми, презентації тощо.

Обладнання: мультимедійний комплект

Хід уроку

1. Організація класу.

Холодно в полі, в саду, на городі,
Зима мандрує по нашій господі.
Тепло і затишно в класі у нас,
Доброго дня, я вітаю всіх вас.

2. Мотивація навчальної діяльності.

3. Актуалізація опорних знань.

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Якщо було вранці тепло, коли ви
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Якою відомо температура повітря?

4. Вивчення нового матеріалу.

Демонстрація навчальної презентації.

Слайд 6. Пригадуємо.

Що призводить до зникнення багатьох видів рослин і тварин?

Що вам відомо про заповідники?

Слайд 7. Робота з підручником на .152-156.

У нашій державі для збереження окремих видів рослин і тварин, місць їхнього проживання, об'єктів неживої природи створюють заповідники.

Природні заповідники – ділянки землі та водного простору, де рослини та тварини перебувають під охороною держави.

У заповідниках проводять наукову роботу з вивчення явищ природи, розробляють заходи з охорони довкілля та ефективного використання природних об'єктів.

В Україні заповідники є в кожній природній зоні.

На рівнині лісової зони в північній частині Українського Полісся створено **Поліський заповідник**. Основну його площу займають соснові та березові ліси. У заповіднику налічується понад 600 видів рослин, у тому числі 40 рідкісних. Тут охороняються водняний гірський плаваючий, росичка проміжна, журавлина дрібноплідна.

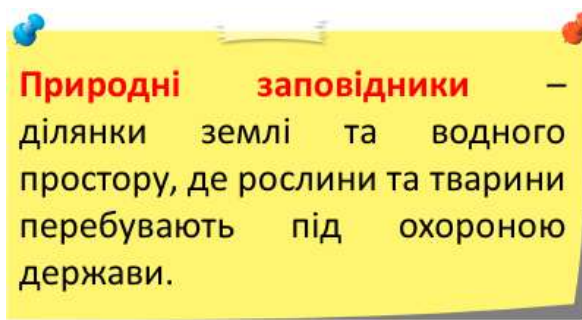
У Поліському заповіднику мешкає 40 видів тварин, з них 14 видів занесено до Червоної книги України. Це ссавці – борсук, горностай, рись європейська, видра річкова, засць-біляк. Серед птахів – лелека чорний, журавель сірий, змієїд.

У заповіднику вживають заходів щодо охорони та раціонального використання зони мішаних лісів.

Підручник.
Сторінка
152-156

Слайд 8. Словникова робота.

Слайд 9. Рухлива вправа. <https://www.youtube.com/watch?v=qWPw0h4KPLQ>

Слайд 10. Рослинний світ Поліського заповідника.

Поліський заповідник

водяний горіх

росичка проміжна

журавлина дрібноплідна

Підручник.
Сторінка
153

У зоні лісостепу розташований **Канівський заповідник** – один з найстаріших в Україні. Тут зростають дерева, чагарники й трав'янисті рослини, характерні для зони лісостепу.

У заповіднику охороняють 83 види тварин, занесених до Червоної книги України. Це рідкісні комахи: жук-олень, вусач великий дубовий, джміль моховий, бджола-тесляр, бражник мертва голова, махаон. Щороку на Дніпрі біля заповідних островів зимують орлани-білохвости. Трапляються також лелека чорний, зміїд, сокіл балабан.

Слайд 11. Тваринний світ Поліського заповідника.

рись європейська

горностай

журавель сірий

заєць-біляк

зміїд

Підручник.
Сторінка
153

Слайд 12. Рослинний світ Асканії-Нової.

Канівський заповідник

Основним завданням заповідника є охорона й збереження у природному стані рослин і тварин лісостепу.

У зоні степу на Херсонщині розміщено знаний у всьому світі й найстаріший в Україні **біосферний заповідник Асканія-Нова**. На території заповідника зростає 482 види рослин, серед яких ковила волосиста, типчак, келерія струнка, півники, люцерна, тюльпани, вика.

Рослини Асканії-Нової: ковила волосиста (1), люцерна (2), тюльпани (3)

Біосферний заповідник – установа міжнародного значення, що займається природоохоронною та науково-дослідною діяльністю.

Тут налічують понад 800 видів тварин. У заповідник завезено майже 50 видів звірів з різних частин світу. Це коні Пржевальського, бізони, зебри, ламы, зебу, антилопи гну та канни, муфлони, стра-

Канівський заповідник

ковила волосиста

люцерна

тюльпани

Підручник.
Сторінка
154

Слайд 13. Словникова робота.

Біосферний заповідник – установа міжнародного значення, що займається природоохоронною та науково-дослідною діяльністю.

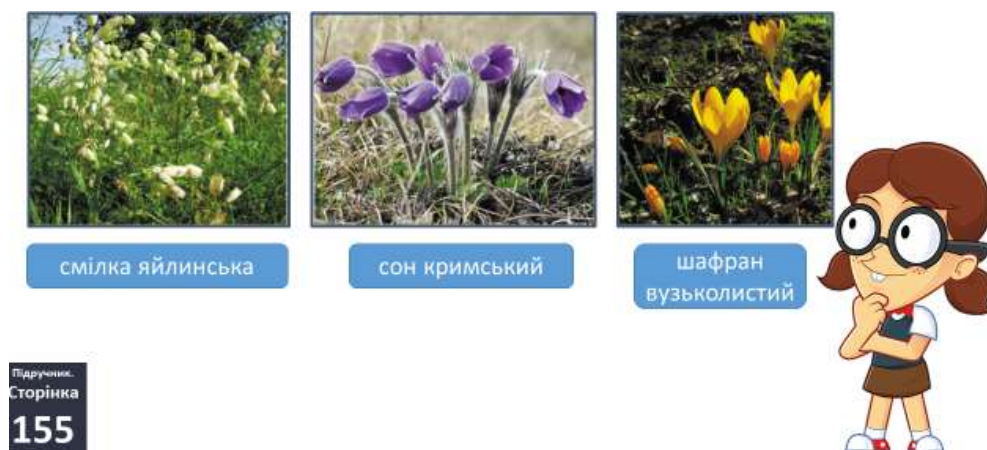
Слайд 14. Тваринний світ Асканії-Нової.

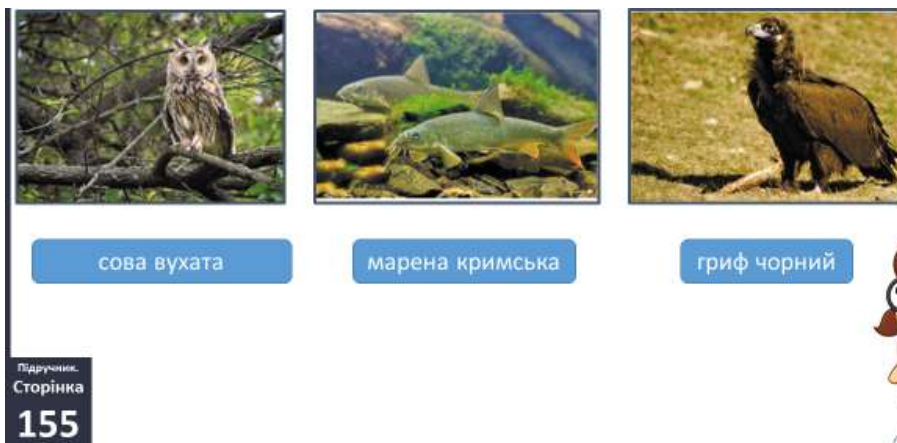
Слайд 15. Рідкісні рукокрилі Карпатського біосферного заповідника.

Слайд 16. Рослини Кримського заповідника.

Слайд 17. Тварини Кримського заповідника.

Слайд 18. Чому так кажуть.

Лісом ходи – під ноги диви.

Поле бачить, а ліс чує.

Слайд 19. Творче завдання.

Використовуючи підручник та інші джерела інформації, підготуйте у групі проєкт «Природоохоронні території нашого краю». Під час його підготовки користуйтеся планом.

Слайд 20. Практичне завдання

Розпитайте батьків, рідних і старожилів про місцеві назви окремих гаїв, струмків, джерел. Віднайдіть пов'язані з ними легенди й перекази. Поділіться здобутою інформацією з однокласниками.

Слайд 21. Фізкультхвилинка.

<https://www.youtube.com/watch?v=PcwX7Bn5MbU>

5. Закріплення вивченого

Слайд 22. Робота в зошитах на с.76-79.

Слайд 23. Перевіряємо себе.

1. З якою метою створюють заповідні території в Україні?
2. Які заповідні території є у вашому краї?
3. Що в цій темі залишилося для вас незрозумілим? Як і де знайти відповіді на запитання?

6. Підсумок уроку .

Слайд 24. Коротко про головне.

Слайд 25. Чи знаєте ви, що....

Розкриття
Сторінка
157

...до природних чудес України належить Дністровський каньйон – глибока ущелина зі скелястими стінами. Це найбільший каньйон в Україні та один з найбільших у Європі. Він простягнувся на 250 км. Тут протікає Дністер – друга за величиною річка в Україні. Дністровський каньйон цінний своїми скелястими утвореннями, печерами, водоспадами, джерелами.

Слайд 26. Домашнє завдання

13.12.22

Використовуючи підручник та інші джерела інформації, підготуйте і проєкт «Природоохоронні території нашого краю».

Під час його підготовки користуйтеся планом.

1. Місце розташування природоохоронної території.
2. Які ростуть рослини?
3. Які з них занесено до Червоної книги України?
4. Які мешкають тварини?
5. Яких з них занесено до Червоної книги України?
6. Чи здійснюється дослідна робота? Яка?

Повторити тему на сторінках с. 152-157, повідомлення.

20.12.22

Розпитайте батьків, рідних і старожилів про місцеві назви окремих гаїв, струмків, джерел. Віднайдіть пов'язані з ними легенди й перекази. Поділіться здобутою інформацією з однокласниками.

Повторити тему на сторінках с. 152-157, повідомлення.

7. Рефлексія

